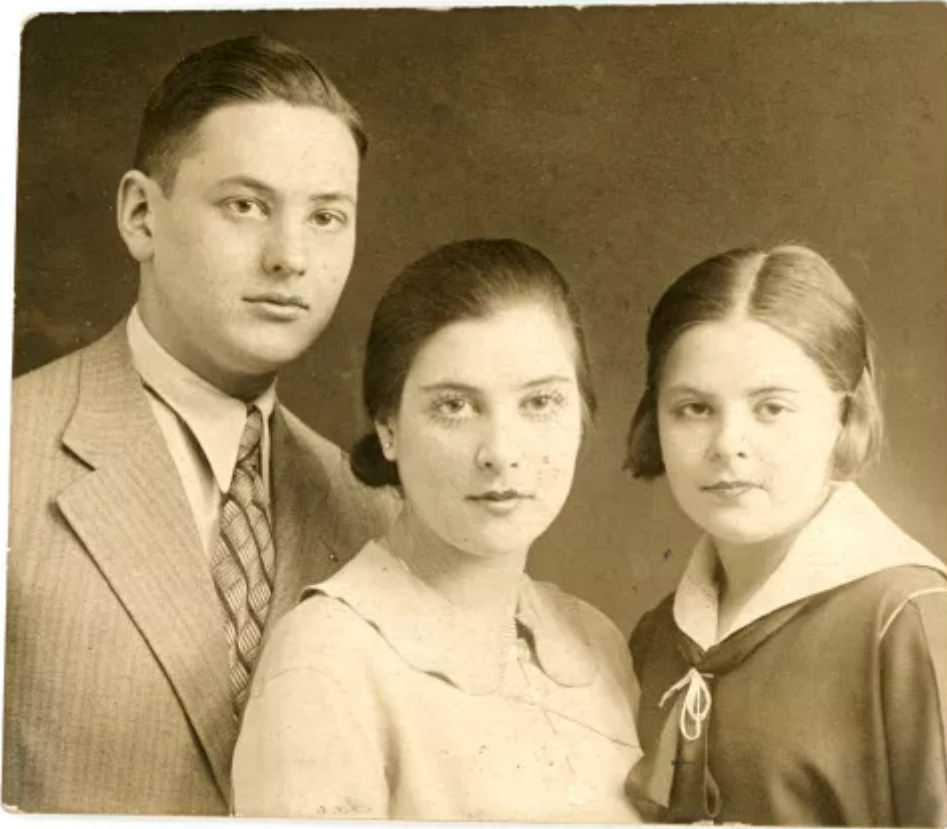

Spitzer György, Erzsébet És Judit

A fényképen mi vagyunk, hárman, testvérek. Biztosan műteremben készült Pécsen. Bal oldalon a bátyám, Gyuri, mellette Erzsébet és én. Ezen a képen olyan kilenc-tíz éves lehettem. Azért volt közöttünk olyan nagy korkülönbség, tizenöt és tizenhét év, mert közben volt egy másik nővérem, aki 1922-ben, tizenegy éves korában meghalt diftériában. Őt Spitzer Ilonának hívták. Utána lett anyám velem várandós. Ezen a képen Gyuri huszonöt, Erzsébet huszonhét éves. A szüleim 1906-ban házasodtak össze. Soha nem meséltek az esküvőjükről. A nővérem 1907-ben született. A pécsi orvosi egyetemet végezte el, utána a pesti orvosi egyetemen szakosodott, úgy lett gyermekorvos. Huszonkilenc évesen ment férjhez, 1936-ban, miután elvégezte az egyetemet. Egy szombathelyi orr-fül-gégész szakorvos, doktor Utas Imre vette el, akivel még a tanulmányai alatt, az egyetemen ismerkedett meg. Két gyermekük született. Erzsébet és a férje otthon rendeltek Szombathelyen, a lakásukban, de a nővérem a szombathelyi kórházban is dolgozott, és magánházakhoz is kijárt mint házi orvos. A nővéremék se gazdagok, se szegények nem voltak. Igazi középosztálybeli életet éltek. Volt egy háztartási alkalmazottjuk, ami abban az időben teljesen természetes volt egy orvos házaspárnál. Minden téli és nyári szünetben náluk voltam. Gyakran főztem ott, mert nagyon szerettem a konyhában dolgozni, ételeket készíteni fiatal koromban is. Volt háztartási alkalmazottjuk is, és bár nagyon fiatal voltam, mégis ha náluk nyaraltam, inkább én készítettem az ebédeket és a hidegtálakat, ha vendégség volt. A vallás egyáltalán nem játszott szerepet a nővéreméknél. Nem voltak vallásos zsidók. Erzsébet és a férje Auschwitzba került a két kisfiukkal, az egyik hat hónapos, a másik hat éves volt. Mindannyian ottmaradtak. Volt egy nagybácsim, őt Sövény Vilmosnak hívták. Vilmos már a háború előtt, az 1930-as évek elején magyarosította a nevét. Annak idején kezdődött el a zsidók asszimilálódása, sokan nem akarták a zsidó nevüket használni. Így lett Spitzer Vilmos vezetékneve elsőként a családban Sövény. A nővérem a lánynevét használta, amikor viszont ledoktorált, ő is azt akarta, hogy magyarosíthassa a nevét

Sövényre. Akkor édesapám azt mondta, hogy ehhez nem járul hozzá, mert ha neki és az ő apjának jó a Spitzer név, akkor jó lesz az Erzsébetnek is. A nővérem ezért nem magyarosított, maradt doktor Spitzer Erzsébet. A bátyám 1909-ben született Pécsen, Spitzer Györgynek hívták. Pécsen érettségizett a reáliskolában, Lipcsében járt kereskedelmi főiskolára, ezután Pécsen a családi vas- és fűszerüzletünkben dolgozott. Az első feleségét László Ágnesnek hívták, ő háztartásbeli volt. Vele kevésbé voltam jóban, külön laktam, akkoriban még kis taknyosnak számítottam. Nem nagyon emlékszem rá, mert a bátyám és köztem tizenöt év korkülönbség volt. Még iskolába jártam, amikor összeházasodtak Ágnessel, külön laktak tőlünk, egy másik házban. Nekik más, felnőtt társaságuk volt, én a barátnőimmel jártam össze. Sajnos Ágnesről nem tudok sokat mesélni. Arra emlékszem, amikor Auschwitzban kint voltunk, egy ötös sorban álltunk 1944 szeptemberének végén. Engem akkor beválasztottak egy arbeitkommandóba, s mivel Ágnes nagyon sovány volt, ott maradt, valószínűleg Auschwitzban halt meg. A bátyám a holokauszt idején munkaszolgálatos volt valahol Magyarországon. Amikor hazajöttünk, 1945-ben, akkor változtattuk meg a vezetéknévünket Sövényre, Vilmos bácsi után. Gyuri a háború után Pécsen folytatta a családi üzletet, a második feleségét 1947-ben vette el. Őt Tribicsér Katalinnak hívták, ő is zsidó volt. Egy gyermekük született, akit Klárinak hívnak. 1957-ben kivándoroltak Ausztráliába. Akkoriban Klári kilenc éves volt. Gyuri, amikor kiment, kereskedő volt, közben kitanulta a műszaki rajzolást. Először elhelyezkedett műszaki rajzolóként, utána pedig elhívta egy magyar ismerőse, akinek volt egy féldrágakövek import-exportálásával foglalkozó vállalkozása. A bátyám nagyon ügyes kezű ember volt, azzal foglalkozott, hogy a bemutatókra előkészítette a köveket. Fekete vagy bármilyen színű bársonnyal bevont lapok voltak a bemutató tálcák, ezekre rakta a mintadarabokat, feliratozta őket, és ha valahová szállítani kellett, akkor Gyuri készítette el a csomagokat. Egészen nyolcvanéves koráig, míg nyugdíjba nem ment, aktív volt. A felesége egy nyomdában dolgozott könyvelőként, a lányának két gyermeke született, Kim és Paul, ma is kint élnek. A bátyám 2000-ben, Melbourne-ben halt meg, a hamvait egy évvel később hazahoztuk a pécsi zsidó temetőbe, a családi sírboltunkba. A bátyám feleségével, Katival nagyon jó volt a viszonyunk, hiszen együtt jöttünk Budapestre később, együtt laktunk, és amikor kivándoroltak a bátyámmal Melbourne-be, amikor tehettem, meglátogattam őket, ötször voltam Ausztráliában náluk vendégségben. Most is, Gyuri halála után hetente beszélünk telefonon. Nagyon jó a kapcsolatunk.